

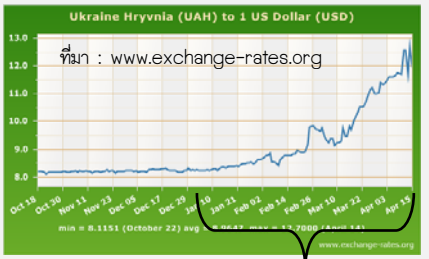
วิกฤตการณ์เมืองใหญ่ยูเครน...ชนวนที่นำไปสู่ความเสียหายทางเศรษฐกิจครั้งใหญ่

ปัญหาการเมืองที่ลุกลามบานปลายสู่วิกฤตแบ่งแยกดินแดนของเมืองต่างๆ ทางภาคตะวันออกของยูเครน โดยมีจุดหมายเพื่อเข้าร่วมเป็นส่วนหนึ่งของรัสเซีย หลังจากเขตปกครองตนเอง Crimea สามารถผนวกเข้าเป็นส่วนหนึ่งของรัสเซียได้สำเร็จ โดยในช่วงที่ผ่านมากลุ่มผู้ฝักใฝ่รัสเซียในยูเครนได้บุกเข้ายึดอาคารสถานที่ราชการสำคัญใน 9 เมืองทางภาคตะวันออกของยูเครน ซึ่งส่วนใหญ่มีชาวรัสเซียและชาวยูเครนเชื้อสายรัสเซียอาศัยอยู่เป็นจำนวนมาก อันนำไปสู่การเผชิญหน้าระหว่างรัฐบาลยูเครนและกลุ่มผู้ฝักใฝ่รัสเซียในที่สุด ทั้งนี้ นักวิเคราะห์หามองว่าสถานการณ์ที่ยังยืดเยื้อนอกจากจะส่งผลให้มีความเป็นไปได้มากขึ้นที่อาจเกิดสงครามกลางเมืองในยูเครนแล้ว ยังจะสร้างความเสียหายอย่างรุนแรงต่อเศรษฐกิจและสถานะทางการเงินของยูเครนในระยะถัดไป

แนวโน้ม : วิกฤตการณ์เมืองนำไปสู่ความเสี่ยงด้านต่างๆ ซึ่งจะซ้ำเติมสถานะทางเศรษฐกิจและการเงินที่อ่อนแอของยูเครน

- **การขาดแคลนก๊าซธรรมชาติ** ยูเครนต้องพึ่งพาการนำเข้าก๊าซธรรมชาติจากรัสเซียถึงกว่า 50% ของปริมาณการใช้ก๊าซธรรมชาติทั้งหมด อีกทั้งยังเป็นเส้นทางลำเลียงก๊าซธรรมชาติจากรัสเซียไปสู่อีกหลายประเทศในยุโรป ความเสี่ยงดังกล่าวมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นหลังจากรัสเซียจะยกเลิกการส่งก๊าซธรรมชาติให้ยูเครน หากยูเครนยังไม่ชำระค่าก๊าซธรรมชาติมูลค่า 2.2 พันล้านดอลลาร์สหรัฐให้แก่ Gazprom ซึ่งเป็นรัฐวิสาหกิจด้านพลังงานขนาดใหญ่ของรัสเซีย ทั้งนี้ ในปี 2552 บริษัทดังกล่าวเคยระงับการส่งออกก๊าซธรรมชาติให้ยูเครนมาแล้ว สร้างความปั่นป่วนไปทั่วทั้งยูเครนและสหภาพยุโรป (European Union : EU) ซึ่งพึ่งพาการนำเข้าก๊าซธรรมชาติจากรัสเซียคิดเป็นราว 30% ของปริมาณการใช้ก๊าซธรรมชาติทั้งหมด
- **ปัญหาขาดสภาพคล่องอย่างรุนแรง** สถานการณ์ที่ลุกลามบานปลายส่งผลให้ค่าเงิน hryvnia ของยูเครนอ่อนค่าลงจากการที่นักลงทุนระลอกการลงทุนและชาวยูเครนเคลื่อนย้ายเงินไปฝากในประเทศอื่นหรือหันไปถือครองสกุลเงินต่างประเทศ ส่งผลให้เมื่อวันที่ 15 เมษายน 2557 ธนาคารกลางยูเครน (National Bank of Ukraine : NBU) ปรับเพิ่มอัตราดอกเบี้ยนโยบายจาก 6.5% เป็น 9.5% เพื่อพยุงค่าเงิน ทั้งนี้ เงิน hryvnia ซึ่งยังมีแนวโน้มอ่อนค่าลงอาจส่งผลให้ NBU ต้องปรับเพิ่มอัตราดอกเบี้ยนโยบายอีกหรือเข้าแทรกแซงค่าเงินในอนาคต อย่างไรก็ตาม มาตรการดังกล่าวมีข้อจำกัด เนื่องจากปัจจุบันทุนสำรองระหว่างประเทศของยูเครนลดลงอย่างต่อเนื่อง โดยในเดือนกุมภาพันธ์ 2557 Import Cover อยู่ที่ 1.6 เดือน ลดลงจาก 2.4 เดือน ในเดือนกันยายน 2556

ค่าเงิน hryvnia อ่อนค่าลงต่อเนื่องราว 35% จากต้นปี 2557

- **เศรษฐกิจซบเซา** เหตุการณ์ความไม่สงบในพื้นที่ทางตะวันออกซึ่งเป็นเขตอุตสาหกรรมสำคัญของยูเครน โดยเฉพาะเหล็กกล้าและโลหะ ส่งผลให้ยอดคำสั่งซื้อสินค้าดังกล่าวลดลงมากจนโรงงานอุตสาหกรรมหลายแห่งขาดรายได้และต้องปิดตัวลง อันนำไปสู่การเลิกจ้างแรงงานจำนวนมาก ประกอบกับการอ่อนค่าของเงิน hryvnia ซึ่งส่งผลให้อัตราเงินเฟ้อพุ่งสูงขึ้นต่อเนื่อง โดยเพิ่มขึ้นจาก 1.2% ในเดือนกุมภาพันธ์ 2557 เป็น 3.4% ในเดือนมีนาคม อาจกดดันให้ NBU ต้องปรับเพิ่มอัตราดอกเบี้ยนโยบาย อันจะซ้ำเติมเศรษฐกิจที่เปราะบางมากขึ้นไปอีก ทั้งนี้ EIU คาดว่าเศรษฐกิจยูเครนมีแนวโน้มหดตัว 2.3% ในปี 2557 ขณะที่ Moody's คาดว่าจะหดตัว 5-10%
- **ความเสี่ยงต่อการผิดนัดชำระหนี้** เศรษฐกิจที่ซบเซาประกอบกับเงินที่อ่อนค่าจะส่งผลให้หนี้ภาครัฐต่อ GDP เพิ่มขึ้น โดย Moody's คาดว่าอาจเพิ่มขึ้นจาก 40.5% ณ สิ้นปี 2556 เป็น 55-60% ในปี 2557 ปัญหาดังกล่าวยังถูกซ้ำเติมจากการที่รัสเซียระงับการให้ความช่วยเหลือต่างๆ แก่ยูเครน อาทิ เงินช่วยเหลือมูลค่า 12 พันล้านดอลลาร์สหรัฐซึ่งจะเบิกจ่ายในปี 2557-2558 และการลดราคาก๊าซธรรมชาติที่ส่งออกไปยูเครนจาก 400-500 ดอลลาร์สหรัฐต่อ 1,000 ลูกบาศก์เมตร เหลือ 268.5 ดอลลาร์สหรัฐ ซึ่งเป็นการเพิ่มต้นทุนการนำเข้าสินค้าดังกล่าวของยูเครนอย่างมาก ทั้งนี้ แม้วางกองทุนการเงินระหว่างประเทศ (International Monetary Fund : IMF) เตรียมให้เงินช่วยเหลือมูลค่า 14-18 พันล้านดอลลาร์สหรัฐแก่ยูเครน ซึ่งสามารถชดเชยเงินช่วยเหลือจากรัสเซียได้ แต่ก็มีแนวโน้มเป็นไปได้ที่ IMF อาจยุติการให้ความช่วยเหลือกลางคันได้เช่นกัน เนื่องจากเหตุความขัดแย้งยังมีความไม่แน่นอนสูง ประกอบกับยูเครนเคยล้มเหลวในการดำเนินการตามเงื่อนไขของ IMF มาแล้ว

แม้ว่านักวิเคราะห์หลายฝ่ายกังวลว่าการลุกลามของวิกฤตการณ์เมืองใหญ่ยูเครนจะก่อให้เกิดความขัดแย้งจนถึงขั้นแตกหักระหว่างประเทศมหาอำนาจ และส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจยูเครนและ EU อย่างไรก็ดี มีความเป็นไปได้ที่สถานการณ์จะไม่ลุกลามบานปลายเช่นที่คาดการณ์ เนื่องจากเศรษฐกิจที่เชื่อมโยงกันทั่วโลก ส่งผลให้ประเทศต่างๆ ดำเนินการทุกอย่างอย่างรอบคอบเพื่อหาทางออกที่ดีที่สุด โดยเฉพาะอย่างยิ่งในยามที่เศรษฐกิจ EU และญี่ปุ่น ซึ่งดำเนินมาตรการคว่ำบาตรรัสเซีย ยังคงประปราย นอกจากนี้ ท้ายที่สุดแล้วรัสเซียอาจเลือกที่จะไม่ระงับการส่งออกก๊าซธรรมชาติ เนื่องจากที่ยูเครนและ EU สามารถนำเข้าก๊าซธรรมชาติจากแอฟริกาเหนือและตะวันออกกลางเพื่อทดแทนการนำเข้าจากรัสเซียได้ จะส่งผลให้รัสเซียสูญเสียรายได้จากประเทศกลุ่มดังกล่าวอย่างถาวร ทั้งนี้ ผลกระทบโดยตรงจากวิกฤตดังกล่าวต่อผู้ประกอบการไทยคาดว่าจะอยู่ในระดับต่ำ เนื่องจากสัดส่วนการค้าของไทยกับยูเครนคิดเป็นเพียง 0.1% ของการค้าทั้งหมดของไทย แต่ควรจับตามองการตอบโต้ระหว่างประเทศมหาอำนาจทั้งสองฝ่าย เพราะอาจก่อให้เกิดความผันผวนของต้นทุนพลังงานผ่านราคาก๊าซธรรมชาติได้เป็นระยะ

Disclaimer : ข้อมูลต่าง ๆ ที่ปรากฏ เป็นข้อมูลที่ได้จากแหล่งข้อมูลที่หลากหลาย และการเผยแพร่ข้อมูลเป็นไปเพื่อวัตถุประสงค์ในการให้ข้อมูลแก่ผู้ที่เกี่ยวข้องเท่านั้น โดยธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทยจะไม่รับผิดชอบในความเสียหายใด ๆ ที่อาจเกิดขึ้นจากการที่มีบุคคลนำข้อมูลนี้ไปใช้ไม่ว่าโดยทางใด

ADVISORY NOTES